

Türkiye Cumhuriyeti ile İran Devleti beyninde 22 nisan 1926 tarihinde Tah-randa tanzim ve imza olunan emniyet ve muhadenet muahedename-sinin tasdikına dair kanun

(*Resmî Ceride ile neşir ve ilâm : 3/VI/1926 - Sayı : 389*)

No.
845

BİRİNCİ MADDE — Türkiye Cumhuriyeti ile İran Devleti arasında 22 ni-san 1926 tarihinde Tahranda imza olunan Emniyet ve muhadenet muahedenamesi kabul ve tasdik olunmuştur.

İKİNCİ MADDE Tarihi neşirden itibaren muteber olan işbu kanunun icra-sına İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

22 Mayıs 1926

TÜRKİYE - İRAN EMNİYET Ve MUHADENET MUAHİDESİ

Bir taraftan Türkiye, diğer taraftan İran; asrı hâzırın her iki millete tevehhül etmekte olduğu ihtiyacat ve mecburiyat ahkâmına tebaaiyetle mevcut olan dostluk ve kardeşliklerini takviye lüzumuna kail olarak samimî münasebetlerinin maddî şeraitini tesbit için aralarında bir emniyet ve muhadenet muahedesi aktini tasdim etmişler ve bu hususta Tahran şehrini müzakere mahalli olarak tayinde ittifak ile murahhasları olmak üzere,

Türkiye Reisi cümhuri :

İranda Türkiye Büyük Elçisi Memduh Şevket Beyi,

Âlâ Hazreti Hümayun İran Şehinşahi :

Reisülvüzerâ Cenabı Eşref Akay Mirza Memet Ali Han Fûruği ile Hariciye Veziri Ve-kili Cenabı Akay Mirza Davut Miftahi,

tayin eylemişlerdir.

Mezkûr murahhaslar usulüne muvafık görülen salâhiyetnameleri teatiden sonra âtideki mevad-dı kararlaştırmışlardır :

Madde — 1

Türkiye Cumhuriyeti ile İran Devleti beyninde ve keza iki Devletin tebaaları arasında ihlâlî gayri kabil sulh ve samimiyet ve ebedî muhadenet cari olacaktır.

Madde — 2

Tarafeyni Âkideynden biri aleyhinde diğer bir veya bir kaç Devleti salise tarafından bir hareketi askeriye vaki olduğu takdirde diğer Tarafı Âkit, birincisine karşı bitaraflığını muhafaza etmeği taahhüt eyler.

Madde — 3

Tarafeyni Âkideynden her biri diğerine karşı hiç bir tecavüzde bulunmamağı bir veya bir kaç Devleti salise ile akdolunup diğer Tarafı Âkidin aleyhine veya diğer Taraf memleketinin emni-yeti askeriye ve bahriyesi aleyhine müteveccih siyasî, iktisadî veya malî hiç bir ittifak ve itilâfa iştirak etmemeyi taahhüt eyler. Bundan maada Tarafeyni Âkideynden her biri diğer Tarafı Âkit aleyhine tevehhül edilmiş her hangi bir hareketi husumetkâraneye iştirak etmeyeceğini taahhüt eder.

Madde — 4

Bir veya bir kaç Devleti salise Tarafeyni Âkideynden birine karşı hasım muamelât ve asker

harekât ierasında Tarafı diğerin arazisinden asker, esliha ve mühimmat imrar veya ve aiti harbiye- den olan erzak, hayvanat ve saire tedariki ve ricat eden kıtaatin nakil ve imrarı suretile istifade veya ahalisini tahrik ve teşvik ile kendi maksatlarına göre istihdam veyahut askerî istikşafat için Devleti mezkûrenin bitaraflığını ihlâle tasaddi eyleser bu Devlet harekâtı vakiya karşı bitaraflığını müsellehan müdafaaya mecburdur.

Madde — 5

Tarafeyni Âkideyn, kendi memleketleri dahilinde Tarafı diğer memalikinin emniyet ve asayişini ihlâl veya Hükûmetini taklip gayesini takib eden teşkilât ve tecemmuatın teşekkül veya ikametini ve keza diğer memlekete karşı propaganda veya diğer başka vir vasita ile mücadele maksadında bulunan eşhas veya tecemmuatın ikametini kabul etmemegi taahhüt ederler.

Madde — 6

Tarafeyni Âkideyn, hudut muntakaları ahalisinin huzur ve emniyetlerini temin edebilmek maksadile hududa civar arazide bulunan aşiretlerin ihdas edegelmekte oldukları iki memleketin asayişini muhil efali mücrimaneye ve tertibata nihayet vermek için bileümlle tedabiri lâzimeyi ittihaz edeceklerdir.

Bu tedabir Tarafeyn Hükûmetlerince ayrı ayrı veya lüzumuna kail oldukları takdirde müştereken ittihaz olunacaktır.

Madde — 7

Tarafeyni Âkideyn, işbu muahedenin aktinden itibaren nihayet altı ay zarfında ticaret, şebenderlik, gümrük, posta ve telegraf, ikamet ve iadei mücrimin mukaveleleri aktine başlamak hususunda itilâf eylemişlerdir. Bu mukavelâtı akit için Tarafeyn murahhasları Tahran şehrinde toplanacaklardır.

Madde — 8

Tarafeyn Âkideyn, aralarında tahaddüs edip adi diplomasi tarikile hallolunamayan ihtilâfatın tesviyesi zımında müracaat olunacak usulü tesbit edeceklerdir.

Madde — 9

Şurası mukarrerdir ki Tarafeyni Âkideynden her biri işbu muahedenamede taahhüt edilen mütekebil taahhüdât haricinde diğer Devletlerle her türlü münasebatında serbestii hareketini tamamen muhafaza edeceklerdir.

Madde — 10

Bu muahedename, türkçe, farisî ve fransızca lisanlarile yazılmıştır. İhtilâf zuhurunda fransızca metin muteber olacaktır.

Madde — 11

İşbu muahedename imzasından itibaren muteber olup mümkün olduğu derecede kısa bir zaman zarfında Tarafeyn Âkideyn Millet Meclislerinin tasvibine arz edilecek ve tasdik olunan nüshalar Tahranda teati edilecektir. Muahedenamenin müddeti meriyeti beş sene olacaktır. Şayet muahedename, mezkûr beş senelik müddetin hitamından altı ay evvel, Tarafeyn Âkideynden biri veya diğeri canibinden fesholunmazsa kendiliğinden bir sene daha meri addedilecek ve fesih keyfiyeti ancak altı aylık bir müddetin inkızasından sonra hüküm ve tesiri haiz olacaktır.

İki Taraf murahhasları yukarıda mezkûr on bir madde ahkâmını kabul ve tasdik ederek bu muahedeyi imza ve tahtim eylemişlerdir.

Tahranda 22 nisan 1926 tarihinde iki nüsha olarak tanzim edilmiştir.

<i>Cümhuriyet Riyasetine tebliği</i>	:	23 - V - 1926 tarih ve 1/971 No. lı tezkerre ile
<i>Berayi neşir ve ilân kanununun Basvehâlde tebliğ edildiğini müşir Cümhuriyet Riyasetinden mevruul tezkerenin tarih ve numarası</i>	:	30 - V - 1926 ve 4/159
<i>Müzakeratı ihtiva eden zabıt ceridelerinin cilt ve sayfası</i>	:	Cilt Sayfa 25 317, 123, 178:179, 189, 192:194
<i>İşbu kanununun alâkadar olduğu diğer kanunların numaraları</i>	:	